

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 152 186/99-11037
Signatura: bo2cs107

Oblastní pracoviště č. 15 Zlín
Okresní pracoviště Kroměříž

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Chropyně Komenského 335, 768 11 Chropyně
Identifikátor ředitelství:	600188541, IZO 102 519 463
Ředitel školy:	Mgr. Rostislav Vejdovský
Zřizovatel:	Město Chropyně, náměstí Svobody 29, 768 11 Chropyně
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Kroměříž, Moravcova 259, 767 01 Kroměříž
Termín inspekce:	26. - 29. duben, 18. - 20. květen 1999
Inspektoři:	Mgr. Vlasta Machalová, Mgr. Pavla Koupilová, Mgr. Štěpánka Mikulenková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Výroční zpráva školy za školní rok 1997/98, plán práce školy pro školní rok 1998/99, třídní knihy, katalogové listy žáků, třídní výkazy, tematické plány pro výuku českého jazyka, dějepisu, matematiky, občanské výchovy, vlastivědy a tělesné výchovy, školní řád, zápisy z metodického sdružení a z předmětových komisí českého jazyka, dějepisu a zeměpisu, integrační listy žáků, plán práce výchovné poradkyně, žákovské knížky, sešity žáků, protokol o provedení odborně technické kontroly sportovního zařízení a vybavení ze 2.12.1998.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní škola Chropyně má 33 tříd. V původní budově školy je umístěno 6 tříd prvního stupně se 123 žáky a 13 tříd druhého stupně s 301 žáky. Novější budovu, vzdálenou asi dvacet minut chůze, navštěvuje ve 14 třídách 269 žáků.

Inspekční tým se zaměřil na sledování podmínek a průběhu výuky společenských věd, matematiky a tělesné výchovy.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Škola je umístěna ve dvou lokalitách ve městě. Výuka prvního stupně tak probíhá na dvou místech.

Druhý stupeň školy je umístěn v soustavě vzájemně propojených budov, které vznikaly postupně od konce minulého století.

Pro výuku společenskovedních předmětů nemá škola odborné učebny, vyučuje se jim v domovských třídách. Ve škole je zvláštní místnost pro počítačovou pracovnu, není však k výuce společenskovedních předmětů využívána.

Učitelům uvedených předmětů je k dispozici klasická didaktická technika a video. Pomůcky jsou uloženy v kabinetech (občanská výchova kabinet nemá). Zejména na prvním stupni jsou frekventovaněji užívané pomůcky přímo ve třídách. Vzhledem k rozlehlosti školních prostor je zajištění pomůcek pro každou vyučovací hodinu spojeno s řadou problémů.

Ve škole je nedostatek názorných pomůcek k výuce jazyka českého (především na druhém stupni), chybí také dějepisné atlasy, často i mapy.

Při výuce společenskovedních předmětů se žáci vzdělávají z učebnic schválených MŠMT ČR. Jsou průběžně inovovány.

Pozitivem školy je její knihovna. Není však využívána k tomu, aby se žáci sami naučili hledat v ní informace pro sledované předměty.

Pro výuku předmětu matematika nemá škola samostatnou odbornou pracovnu. Žáci jsou vyučováni v běžných kmenových třídách. Vybavenost pomůckami do matematiky je na průměrné úrovni. Pomůcky jsou uloženy v kabinetu, vyučující je do hodin přinášejí. V některých třídách slouží žákům jako pomůcka pouze nástěnná tabule s matematickými vzorci. Ve sledovaných vyučovacích hodinách byly názorné pomůcky využity pouze velmi okrajově.

Průměrná je i vybavenost školy učebnicemi a učebními texty do matematiky. Zvolené učebnice pro 6. a 7. ročník zcela neodpovídají realizovanému vzdělávacímu programu. Vybavenost učebnicemi je nejhorší v 8. ročníku, kde jsou žáci vyučováni podle několika učebnic z roku 1991, které svým obsahem rovněž nevyhovují upraveným osnovám. Nákup ucelené řady učebnic (od šestého do devátého ročníku) je závislý na finančních možnostech školy, plánován je v souvislosti s přechodem celého druhého stupně na výuku podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2.

Pro výuku tělesné výchovy má škola vlastní tělocvičnu, která však svými rozměry umožňuje výuku pouze velmi omezeného okruhu osnov tělesné výchovy. Výjimečně jsou hodiny tělesné výchovy vyučovány ještě v další místnosti (posilovně), vybavené pro stolní tenis, nebo před školou na neupravené travnaté ploše. Vybavenost školní tělocvičny základním nářadím a náčiním je nízká. Tělocvična slouží nejvíce k výuce tělesné výchovy žáků prvního stupně. Žáci druhého stupně přecházejí během celého školního roku často i za nepříznivého počasí na výuku do sportovní haly, popř. na sportovní stadion. Obě tato cvičiště jsou od kmenové školy vzdálena minimálně patnáct minut rychlé chůze, během cesty jsou žáci nuceni přecházet i přes frekventovanou komunikaci. Přechodem na zmíněná cvičiště vzniká velká časová ztráta (téměř jedna vyučovací jednotka), předmět je z tohoto důvodu vyučován týdně ve dvouhodinových blocích. Technické podmínky pro výuku ve sportovní hale nejsou rovněž zcela vyhovující, nářadí je velmi opotřebované, ve špatném stavu je především podlaha haly. Optimálním pro výuku a plnění osnov lehké atletiky je

sportovní stadion. Škola využívá ještě i dalšího venkovního hřiště u stadionu, především pro vybrané sportovní hry (odbižená, košíková). V letním období žáci navštěvují i plavecký areál, který je vybudován tamtéž.

Materiálně technické podmínky školy jsou pro výuku společenských věd a matematiky průměrné, pro výuku tělesné výchovy podprůměrné. Většina hodin tělesné výchovy žáků druhého stupně je realizovaná v půjčených prostorách.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin je vzhledem ke sledovaným předmětům sestaven v souladu s obecně platnými psychohygienickými i didaktickými zásadami.

Světelné podmínky nevyhovují v budově na Komenského ulici. Tepelné podmínky jsou v obou budovách dobré. Umístění starší školní budovy v těsné blízkosti hlavní komunikace však neumožňuje v některých třídách optimální větrání, při výuce působí často rušivě i venkovní hluk.

Učebny jsou vzhledem k počtu žáků dostatečně prostorné, ale jejich vybavení a zařízení již neodpovídá současnému běžnému standardu. Žákovský nábytek je starý a značně opotřebovaný. V některých třídách jsou velmi poškozeny parkety.

Výzdoba tříd prvního stupně je vkusná, funkční. Většina učeben na druhém stupni je z estetického hlediska málo podnětná.

Naprosto nevhodné jsou hygienické podmínky u tělocvičny. Pro skupiny v počtu až do třiceti žáků slouží pouze dvě umývadla a dvě sprchy. Žáci nemají ani vlastní uzamykatelnou šatnu, převlékají se v prostorách před tělocvičnou. U tělocvičny chybí sociální zařízení. Psychohygienické podmínky nejsou zcela dodržovány ani při přecházení žáků na odloučená cvičiště.

Psychohygienické podmínky většiny vybraných předmětů jsou ve škole spíše podprůměrné, pro tělesnou výchovu podprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Většinu hodin jazyka českého učí pedagogové s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Ve dvou třídách druhého stupně vyučuje učitelka bez odbornosti.

Dějepis vyučují dvě kvalifikované učitelky, nemají však předepsanou odbornost.

Občanskou výchovu vyučuje deset učitelů, devět má předepsané vysokoškolské vzdělání, odbornost žádný.

Vlastivědu učí (kromě jednoho) kvalifikovaní pedagogové.

Všechny hodiny matematiky jsou na druhém stupni vyučovány učiteli s požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Vyučující mají dostatečně dlouhou pedagogickou

praxi. V době inspekce nastoupila na dlouhodobou pracovní neschopnost jedna vyučující matematiky.

Předmět tělesná výchova je na druhém stupni vyučován ve všech hodinách učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Personální podmínky pro výuku společenských věd jsou spíše průměrné, pro výuku matematiky a tělesné výchovy jsou nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Počet vyučovacích hodin pro společenských věd odpovídá zvoleným učebním programům.

Učivo si jednotliví vyučující rozpracovávají do tematických plánů.

V šestém a sedmém ročníku neučí škola v předmětu matematika podle deklarovaného vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16 847/96-2. Při zpracování tematických plánů učiva těchto ročníků nebyl vždy brán zřetel na podstatné úpravy osnov uvedeného vzdělávacího programu. Chybným zařazením některých tematických celků (v obou ročnících) došlo ke zbytečnému nahuštění učiva a především v sedmém ročníku vzniká v současnosti riziko nesplnění osnov. Při plánování se učitelé neřídili osnovami realizovaného vzdělávacího programu, který směřuje k tomu, aby jednotlivé tematické celky na sebe navazovaly a systematicky se tak u žáků při výuce vytvářely potřebné matematické vztahy a pojmy. Sestavili plán podle vybraných učebnic (výběr proveden po rozhodnutí předmětové komise matematiky). Učebnice však obsahově tomuto vzdělávacímu programu odpovídají pouze částečně, nebyla provedena nutná korekce učiva.

V osmém a devátém ročníku jsou osnovy plněny (zjištěno podle zápisů v třídních knihách i přímým pozorováním ve vyučovacích hodinách).

Plnění učebních osnov není v souladu s předepsanými požadavky.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Vlastivěda

Vyučuje se v souladu se zvolenými učebními programy. Výuka je kvalifikovaná a odborná.

Užité vyučovací metody jsou přiměřeně věku žáků pestré, střídají se v průběhu vyučovacích hodin. Výuka je doplněna množstvím názorných pomůcek, často získaných osobní iniciativou učitele. Vyučující se nevyhýbají využití didaktické techniky. Učí žáky, jak si mají samostatně vyhledávat informace, učí je spolupracovat na daném úkolu v rámci skupiny.

Některé hodiny však byly přetíženy množstvím informací pro žáky, žakovské zápisy nejsou vždy přiměřeně kontrolovány. Inspekce postrádala v některých hodinách nácvik samostatného souvislejšího projevu žáků k danému tématu.

Informovanost rodičů o prospěchu žáků je dobrá.

Výuku vlastivědy hodnotí ČŠI jako nadprůměrnou.

Český jazyk

Výuka uvedeného předmětu byla sledována ve čtyřech hodinách prvního stupně a ve čtyřech hodinách na druhém stupni.

Hodiny neměly stejnou úroveň. Jejich kvalita byla ovlivněna osobností učitele i věkem žáků. Zobecnit lze, že žáci na prvním stupni s učiteli velmi dobře spolupracovali, vzájemná komunikace byla bezprostřední, zato aktivita u starších žáků byla nápadně slabší. Tuto skutečnost ovlivnila motivace, střídání činností a využití názorných pomůcek v hodinách na prvním stupni. Hodiny na druhém stupni byly připravené, měly stanovený cíl i obsah, ale výrazně menší zájem žáků ovlivnil jejich průběh i konečnou efektivitu. V žádné hodině nebyla využita didaktická technika.

Písemnosti žáků lze hodnotit jako průměrné. Čtvrtletní práce mají všechny náležitosti, ale jejich analýza není zpracována.

Informovanost rodičů o prospěchu žáků je dobrá.

Žáci jsou vzděláváni z platných učebnic.

Výuku jazyka českého hodnotí ČŠI jako průměrnou.

Dějepis

Výuka je kvalifikovaná. Probírané učivo odpovídá zvoleným učebním programům. Ve škole pracuje předmětová komise.

Vzhledem k tomu, že obě vyučující nemají dostatečné odborné vzdělání a dostatek praxe, dochází ve výuce k přílišné verbalizaci předávání poznatků. Množství sdělovaného učiva je příliš velké, nezbývá čas na procvičení. Při výkladu často, zejména ve vyšších ročnících, chybí názor.

Je kladen důraz na pochopení nejfrekventovanějších pojmů. Regionální historii není věnována pozornost.

Učitelky projevily pěkný vztah k žákům tohoto věkového stupně. Dokázaly vzbudit zájem o daný obor.

Rodiče jsou o prospěchu svých dětí průběžně informováni.

Výuka dějepisu ve škole je vzhledem k výše popsaným skutečnostem průměrná.

Občanská výchova

Tento předmět je ve škole vyučován neodborně. Vyučující nespolupracují ani v rámci školy, mnohdy ani v rámci souběžných ročníků. Není zřízena předmětová komise a tím chybí i promyšlená návaznost mezi následnými ročníky.

Výuka je dobře zabezpečena učebnicemi a dalšími výchovnými texty. Žákovské sešity všichni vyučující průběžně nekontrolují.

Ve zhlédnutých vyučovacích hodinách převažovala frontální výuka. Důraz byl kladen na zvládnutí množství faktů, opomíjen byl často výchovný charakter předmětu. Pozitivem naopak bylo pěstování mezipředmětových vztahů.

Žáci byli vedeni ke sledování aktuálního dění ve společnosti. Probíraná témata jsou jim podávána přiměřeně jejich věku a schopnostem.

Informovanost rodičů o prospěchu žáků opět závisí na vyučujícím. Není vždy dobrá.

Výuku občanské výchovy hodnotím souhrnně jako spíše průměrnou.

Matematika

Ve všech ročnících druhého stupně je předmět vyučován čtyři hodiny týdně. Žádná třída není dělena na skupiny.

Výuka byla sledována v jedné hodině na prvním stupni, ostatní hospitace byly uskutečněny ve třídách druhého stupně.

Vyučovací hodiny byly připravené, měly stanovený cíl i obsah, jejich efektivní využití bylo různé. Ve většině sledovaných hodin projevovali žáci malou aktivitu, pouze v jedné hodině (na prvním stupni) vedly používané metody a formy práce k jejich aktivnímu zapojení do výuky. V žádné hodině nebylo využito současných žádoucích metod - projektového vyučování a skupinové práce, učitelé uplatnili při výuce běžné klasické metody. Nevýrazné byly rovněž účinky motivační, chyběla aplikace dovedností a vědomostí pro orientaci v praktickém životě, žáci nebyli vedeni k vlastnímu sebehodnocení. Ve většině sledovaných hodin byla zařazena samostatná práce. Žáci pracovali podle platných učebnic.

Pomůcky pro názornost probírané látky byly užity pouze okrajově v hodině na prvním stupni, na druhém stupni ve sledovaných hodinách pomůcky ani didaktická technika využity nebyly. V namátkou vybraných sešitech byly písemné a grafické zápisy žáků na žádoucí úrovni, domácí úkoly jsou zadávány a kontrolovány. Čtvrtletní práce jsou prováděny, k jejich vyhodnocení je zpracován bodový systém. Podrobnou analýzu výsledků těchto prací škola neprovádí.

Vztahy mezi vyučujícími a žáky byly ve sledovaných hodinách pozitivní, klidná pracovní atmosféra přispívala ve většině k plnění stanoveného cíle.

Výuka matematiky byla hodnocena jako spíše nadprůměrná a průměrná.

Tělesná výchova

Všechny ročníky mají stanoveny pro výuku tělesné výchovy dvě hodiny týdně v souladu s učebním plánem. Výuka byla sledována v jedné hodině v tělocvičně školy, další hospitované hodiny byly vyučovány na sportovním stadionu.

Výuka v tělocvičně byla efektivní, vyučující využil spontánních reakcí žáků. Všichni žáci (výuka probíhala koedukovaně) byli velmi aktivní, ale po celou dobu disciplinovaní. Činnosti se v hodině často střídaly, vhodně na sebe navazovaly. Obsah hodiny směřoval k dalšímu rozvoji pohybových aktivit - obratnosti, rychlosti a především vytrvalosti (kruhový trénink).

Žáci se přiměřeně zapojili do přípravy a úklidu náradí a náčiní. Zásady bezpečnosti byly u všech cvičení dodrženy. Drobné metodické nedostatky byly projednány osobně s vyučujícím.

Obsahem dalších sledovaných hodin byl vybraný tematický celek z lehké atletiky. Pro výuku toho koncentrovaného bloku slouží dobře udržovaný sportovní stadion. Nevýhodou je časově náročný přechod žáků ze školy k tomuto sportovnímu areálu.

Hodiny měly klasickou stavbu, v úvodu byla zařazena průpravná cvičení pro zvolené jednotlivé atletické činnosti (speciální běžecká cvičení, rychlý běh, štafetová předávka, skok do dálky). V hlavní části se vyučujícím ne vždy dařilo trvale soustředit zájem žáků na prováděnou vybranou činnost, některé hodiny tak nebyly využity zcela efektivně. Chybělo zařazení doplňkových cvičení, cílené rozvíjení činností předchozích etap.

Výuka tělesné výchovy byla hodnocena jako spíše nadprůměrná a průměrná.

Do výuky tělesné výchovy jsou zařazeny i další tematické celky - plavání, bruslení, pobyt v přírodě, lyžařský kurz.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Znalosti žáků ve sledovaných hodinách zjišťované běžnými metodami (ústním zkoušením, průběžně kladenými otázkami) byly na průměrné úrovni.

Nové učivo nebylo vždy dostatečně motivováno. Žáci byli často zvolenými učebními metodami, zejména ve vyšších ročnících, pasivní.

Ve společenskovedních předmětech se dostává žákům dobrých základů pro jejich další vzdělávání i občanský život.

Žáci školy se tradičně zapojují do okresní soutěže Svátek poezie (v letošním roce opět s pěkným umístěním) a vybraní jedinci z 8. a 9. tříd řeší olympiádu z jazyka českého. Ve

Zpravodaji města Chropyně jsou letos pravidelně zveřejňovány nejlepší školní literární práce.

Škola se každoročně zúčastňuje soutěže Mladý historik.

V matematice využívá škola současné nabídky některých srovnávacích matematických testů (matematický Klokan pro všechny věkové kategorie). Další matematické soutěže a olympiády řeší někteří vybraní žáci v rámci školního kola.

V tělesné výchově se škola zúčastňuje všech sportovních soutěží v rámci okresu s dobrými výsledky.

Z hlediska výsledků vyučování je škola hodnocena jako průměrná.

7 Hodnocení výchovného poradenství

Funkci výchovné poradkyně bude vykonávat do konce letošního školního roku zkušená učitelka. Ve své práci vychází z každoročně inovovaného plánu.

Od příštího roku bude mít škola novou výchovnou poradkyni, která se odborně na tuto funkci připravovala speciálním dvousemestrovým studiem na UP Olomouc.

Pro žáky s diagnostikovanou specifickou vývojovou poruchou učení je v souladu s pokynem MŠMT ČR čj. 23 472/92-21 zajištěn účinný systém péče a odborného vedení. Tito žáci mají vypracovány individuální plány péče, jejich plnění je průběžně kontrolováno. Ve škole jsou kroužky pro žáky s dyslexií a logopedickými problémy.

V oblasti profesní orientace jsou žákům poskytovány všechny potřebné aktuální informace.

V současné době vykazuje škola 75 integrovaných žáků. Spolupráce s PPP Kroměříž je dobrá, ale škola by vzhledem ke své velikosti, vzdálenosti od okresního města a rostoucímu počtu výchovně-vzdělávacích problémů potřebovala vlastního psychologa.

Protidrogový program vhodně vychází z učiva jednotlivých ročníků. Informace z této oblasti jsou sdělovány i rodičům žáků formou osvěty na třídních schůzkách.

Výchovná poradkyně nejčastěji řeší problematiku spojenou s výchovnými problémy vyplývajícími z rodinné péče. Spolupracuje v této oblasti s příslušnými institucemi.

Činnost výchovného poradenství je koncipována v zájmu žáků, je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

ZÁVĚRY

- Ředitel školy během uplynulých dvou let výrazně zlepšil celkovou estetickou úroveň v původní budově školy. Pozitivní je skutečnost, že odstranil závažnější nedostatky ohrožující bezpečnost žáků a pracovníků.

- V prostorách prvního stupně v obou školních budovách je vkusná výzdoba, dostatek zeleně a čisto.
- Úroveň výchovně vzdělávací činnosti ve sledovaných předmětech a vzájemná komunikace učitelů a žáků na prvním stupni je velmi dobrá.
- Škola podporuje tvořivé aktivity žáků, oceňuje jejich úspěchy v různých soutěžích a v olympiádách.
- Škola je nedostatečně vybavena názornými pomůckami pro výuku jazyka českého a matematiky (na druhém stupni), chybí dějepisné atlasy a mapy.
- Prostorové, materiální a psychohygienické podmínky pro výuku tělesné výchovy jsou vzhledem k počtu žáků nedostačující.
- Občanská výchova není vyučována odborně, neexistuje metodický orgán pro koordinaci učiva v tomto předmětu.
- Metodická spolupráce jednotlivých vyučujících není systematická.
- Škola neprovádí analýzu výsledků čtvrtletních písemných prací v jazyce českém a v matematice.
- ČŠI zjistila, že mnozí učitelé si neumějí vyváženě naplánovat svou práci na celý školní rok (zejména v jazyce českém a v matematice).
- V 7. ročníku došlo při tvorbě plánu učiva předmětu matematika k chybnému zařazení tematických celků. Vznikl tak velký časový rozdíl v jeho plnění.
- V hospitovaných hodinách na druhém stupni převládaly tradiční formy práce, motivace a výchovné působení bylo nevýrazné.
- Není vhodně pěstován vztah k regionu.

Sledovaná činnost školy v oblasti podmínek vzdělávání je hodnocena jako **spíše podprůměrná**, v oblasti průběhu vzdělávání jako **průměrná**.

razítko

Podpisy inspektorek:

vedoucí týmu Mgr. Vlasta Machalová v.r.

členky týmu Mgr. Pavla Koupilová v.r.

Mgr. Štěpánka Mikulenková v.r.

V Kroměříži dne 1. června 1999

Přílohy:

Inspekční zprávu jsem převzal dne 4. 6. 1999

razítko

Podpis ředitele školy Vejvodský v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MěÚ Chropyně	1999-06-18	152 205/99-11037
Školský úřad: ŠÚ Kroměříž	1999-06-18	152 204/99-11037

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-------	---------	------

1999-06-18

-

Nebyly podány připomínky.